

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 26 november 2025
Petear	: 12 november 2025
Agendapunt	: 6D/15B
Datum voorstel	: 3 september 2025
Onderwerp	: Vaststellen Algemene Subsidieverordening De Fryske Marren
Zaaknummer	: Z.861380
Portefeuillehouder	: R. van Iddekinge

Voorstel:

1. De Algemene Subsidieverordening De Fryske Marren vast te stellen;
2. In de Algemene Subsidieverordening op te nemen dat de gemeenteraad jaarlijks kan besluiten tot indexering van alle begrotingssubsidies, ongeacht of de subsidieontvanger beroepskrachten in dienst heeft.

Inleiding - Ynliding

De aanleiding voor het aanpassen van de Algemene Subsidieverordening (ASV) zijn de bevindingen van Eshuis accountant tijdens de jaarlijkse interim controle. De accountant constateerde dat de huidige ASV verouderd is en adviseerde om deze te actualiseren. Er bestaat namelijk een risico dat de verordening niet meer aansluit bij de actuele situatie en dat sommige artikelen onduidelijk zijn geformuleerd.

Daarnaast biedt een nieuwe ASV de mogelijkheid om wijzigingen uit de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over te nemen en zo de regelgeving te actualiseren.

Bij het actualiseren van de ASV is zorgvuldig een balans gezocht tussen meer flexibiliteit en ruimte voor subsidieontvangers, bijvoorbeeld door het flexibeler omgaan met de jaarlijkse indexatie van begrotingssubsidies, inclusief voor organisaties zonder beroepskrachten, en het aanscherpen van regelgeving waar dat nodig is. Zo ontstaat een verordening die beter aansluit bij de praktijk, terwijl transparantie en rechtmatigheid worden gewaarborgd.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Een geactualiseerde en juridisch houdbare ASV die:

- aansluit bij de huidige wet- en regelgeving;
- zorgt voor duidelijkheid in procedures en vereisten voor aanvragers en organisatie;
- ruimte biedt voor actuele beleidsdoelen en toekomstige subsidieregelingen;
- bijdraagt aan een rechtmatige, doelmatige en transparante uitvoering van het subsidiebeleid.

Doel is dat de nieuwe verordening op 1 januari 2026 in werking treedt.

Argumenten – Arguminten

1.1 De huidige ASV sluit niet meer aan op de actuele wet- en regelgeving.

De accountant heeft geconstateerd dat bepalingen in de verordening juridisch onduidelijk zijn. Dit kan leiden tot onjuiste toepassing of rechtsonzekerheid voor subsidieontvangers en de gemeente.

1.2 Een nieuwe ASV sluit beter aan bij de modelverordening van de VNG.

Door de herziening van de VNG-modelverordening is het wenselijk deze uitgangspunten over te nemen, zodat de gemeentelijke regelgeving weer aansluit bij landelijke standaarden.

1.3 De geactualiseerde ASV bevat nieuwe en aanvullende bepalingen ter verbetering.

De nieuwe ASV is geactualiseerd en hieronder de argumenten waarom deze wijzigingen tot een verbetering leiden.

Toelichting op de belangrijkste wijzigingen:

Artikel 2 Reikwijdte – Begrotingssubsidies binnen het gemeentelijk toetsingskader

In de huidige situatie vallen begrotingssubsidies, zoals die voor de diverse musea maar ook kleinere begrotingssubsidies zoals voor de ijswegencentrales of De Boerebrulloft, niet onder de Algemene Subsidieverordening (ASV). Ze worden nu alleen geregeld door de algemene regels van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zorgt voor verschillen in voorwaarden en verantwoordingsregels tussen begrotingssubsidies en subsidies die via een specifieke subsidieregeling worden verstrekt.

Met de geactualiseerde ASV worden ook deze begrotingssubsidies opgenomen binnen het gemeentelijk toetsingskader, conform artikel 4:23 lid 3 Awb. Dit betekent dat alle subsidies, groot of klein, voortaan aan dezelfde inhoudelijke eisen en verantwoording moeten voldoen. Dit bevordert een gelijke behandeling van alle subsidieontvangers, zorgt voor meer duidelijkheid en draagt bij aan een uniforme en transparante uitvoering van het subsidiebeleid.

Artikel 8 Aanvraagtermijn – Eenduidige en beter planbare procedures

In de geactualiseerde Algemene Subsidieverordening zijn de aanvraagtermijnen voor subsidies duidelijker en beter afgestemd op de praktijk. Voorheen leidde de beschrijving van de termijn voor eenmalige subsidies (2 dan wel 13 weken) tot onduidelijkheid voor zowel subsidieaanvragers als de gemeente. Dit is veranderd naar minimaal 6 weken voordat de activiteit plaatsvindt. Met deze aanpassing ontstaat een eenduidig en beter planbaar proces. Dit helpt organisaties om tijdig hun subsidieaanvraag voor te bereiden en biedt de gemeente voldoende ruimte om aanvragen zorgvuldig te beoordelen.

Artikel 10 Weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden – Verduidelijking en verbetering van regels

Dit artikel is uitgebreid. Zo is de regel geschrapt dat een vereniging meerdere aanvragen per jaar kan worden geweigerd, omdat dit juridisch niet houdbaar is; verenigingen mogen namelijk wel meerdere aanvragen indienen voor diverse activiteiten of op verschillende subsidieregelingen. Daarnaast zijn nieuwe weigeringsgronden toegevoegd om misbruik te voorkomen, bijvoorbeeld bij aanvragen die kosten betreffen die niet subsidiabel zijn, zoals btw die fiscaal kan worden verrekend. Ook wordt voorkomen dat subsidies worden toegekend als er geen passende subsidieregeling of budgettaire grondslag voor bestaat. Deze aanpassingen zorgen voor duidelijkere en juridisch correcte voorwaarden, voorkomen dubbele subsidiëring en versterken het verantwoord en transparant omgaan met publieke middelen.

Artikel 13a Social Return on Investment (SROI) – Versterking maatschappelijke betrokkenheid

Voor subsidies van meer dan €100.000 geldt de verplichting om minimaal 2% van het subsidiebedrag te investeren in maatschappelijke meerwaarde. Dit kan bijvoorbeeld door het bieden van stageplaatsen, werkplekken of leerbanen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hoewel deze verplichting al bestond, is deze met de nieuwe verordening verder aangescherpt en uitgebreid. Het college behoudt zich het recht om (een deel van) de subsidie terug te vorderen als niet aan deze verplichting wordt voldaan. Daarnaast biedt het artikel ruimte om nadere regels op te stellen voor uitvoering, monitoring en handhaving, waardoor de naleving beter kan worden gecontroleerd en gewaarborgd. Deze versterking draagt bij aan een grotere maatschappelijke impact van subsidies en stimuleert het creëren van werkgelegenheid en leerplekken voor kwetsbare groepen.

Artikel 13d Bestemmingsreserve en voorzieningen – Meer grip op subsidiegelden

Dit nieuw toegevoegde artikel voorkomt dat subsidieontvangers zonder toestemming zelfstandig reserves opbouwen met ontvangen subsidiegelden. Hierdoor wordt misbruik of ongewenste ophoping van middelen tegengegaan. Tegelijkertijd biedt het artikel duidelijke toetsingscriteria wat zorgt voor een meer consistente uitvoering en verantwoording van subsidies. Deze maatregel versterkt de controle op het doelgericht inzetten van publieke middelen en draagt bij aan een transparanter subsidieproces.

Artikel 16 Eindverantwoording subsidies van meer dan € 50.000 – Vermindering administratieve lasten

Met de geactualiseerde Algemene Subsidieverordening worden de verantwoordingsvereisten beter afgestemd op de huidige financiële situatie. De drempel voor het verplicht aanleveren van een samenstellingsverklaring wordt verhoogd van € 200.000 naar € 250.000 voor subsidies tussen € 50.000 en € 250.000. Voor subsidies boven € 250.000 blijft een controleverklaring verplicht. Deze wijziging vermindert administratieve lasten en drukt de kosten voor veel subsidieontvangers, terwijl de controle op rechtmatigheid van subsidies gewaarborgd blijft. Dit sluit aan bij het streven naar een efficiënte uitvoering van het subsidiebeleid.

2.1 Ook organisaties zonder beroepskrachten ondervinden de gevolgen van inflatie.

Tot nu toe kwamen alleen organisaties met beroepskrachten in aanmerking voor jaarlijkse indexering van hun begrotingssubsidie. Dit betekent dat vrijwilligersorganisaties, zoals de ijswegencentrales, Stichting Behoud Rijksmonumenten (BRM) en de Boerebrulloft, die eveneens te maken hebben met stijgende kosten, geen automatische aanpassing kregen. Dit kan leiden tot financiële knelpunten en belemmeringen bij de uitvoering van hun activiteiten. Dit zien we ook doordat deze organisaties hun begroting moeilijk rond kunnen krijgen en herhaaldelijk bij de gemeente aankloppen voor extra middelen.

Momenteel besluit de gemeenteraad jaarlijks bij de vaststelling van de begroting of de organisaties die een begrotingssubsidie ontvangen met beroepskrachten een indexering ontvangen voor het komende jaar (loon- en prijscompensatie). Door in de ASV op te nemen dat de gemeenteraad jaarlijks ook kan besluiten tot indexering van alle begrotingssubsidies, wordt gelijkwaardigheid bevorderd en krijgen alle organisaties de kans om hun subsidiebedrag aan te passen aan de gestegen kosten.

2.2 Gelijke behandeling van subsidieontvangers versterkt het draagvlak en de uitvoerbaarheid van het subsidiebeleid.

Het onderscheid tussen organisaties met en zonder beroepskrachten is in de praktijk niet altijd relevant voor de kosten die zij maken. Vrijwilligersorganisaties hebben vaak te maken met stijgende kosten, bijvoorbeeld voor materialen, huur, verzekeringen of inhuur van externe ondersteuning. Door de mogelijkheid tot indexering open te stellen voor alle begrotingssubsidies wordt een eerlijker en transparanter subsidiebeleid gevoerd. Dit vergroot het draagvlak onder maatschappelijke organisaties en vereenvoudigt de uitvoering voor de gemeente.

Kanttelingen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

1.1.3 De nieuwe en aanvullende bepalingen kunnen risico's met zich meebrengen

Artikel 2 Reikwijdte – inkadering begrotingssubsidies

In dit artikel wijken wij af van de VNG-standaard. In overleg met Juridische Zaken is ervoor gekozen dat ook begrotingssubsidies zonder wettelijke grondslag onder hetzelfde toetsingskader vallen als reguliere subsidies. Deze subsidies vallen, tenzij het college anders bepaalt, onder de Algemene Subsidieverordening (ASV).

Beheersmaatregel: Wanneer dit nodig of gewenst is, kan het college ervoor kiezen om een begrotingssubsidie niet onder de ASV te laten vallen. Ook kan in uitzonderlijke gevallen gebruik gemaakt worden van de hardheidsclausule op grond van het evenredigheidsbeginsel (Awb 3:4).

Artikel 8 Aanvraagtermijn – inkadering aanvraag termijn

Door de aanvraagtermijn van 2-13 weken naar minimaal 6 weken van te voren aan te passen is er minder ruimte voor spontane activiteiten. Uit ervaring blijkt dat het Subsidiebureau aanvragen die 2 weken voor de activiteit binnenkomen niet op tijd kan afhandelen.

Beheersmaatregel: Er is een mogelijkheid om bij subsidieregeling andere termijnen te stellen. Ook kan in uitzonderlijke gevallen gebruik gemaakt worden van de hardheidsclausule.

Artikel 13d Bestemmingsreserve en voorzieningen – meer grip op subsidies

Het risico is dat subsidieontvangers mogelijk weerstand bieden tegen de strengere regels rondom het opbouwen van reserves, wat kan leiden tot conflicten of vertragingen bij de uitvoering van activiteiten. Daarnaast bestaat het risico dat de extra controle en administratieve lasten zorgen voor meer werkdruk bij zowel subsidieontvangers als uitvoerders, wat de efficiëntie kan verminderen.

Beheersmaatregel: Naar verwachting is dit risico laag. In de praktijk is er regelmatig contact met de grotere subsidieontvangers en zijn dit soort zaken goed bespreekbaar en uitlegbaar.

Artikel 16 Eindverantwoording subsidies van meer dan € 50.000 - controle op grote subsidies:

Door hogere drempels kunnen sommige subsidieontvangers met relatief grote bedragen minder zware controleverplichtingen krijgen, wat het risico op onrechtmatigheden of onvolledige verantwoording vergroot.

Beheersmaatregel: Er blijft aandacht voor risico-gestuurde controles en steekproeven om mogelijke misbruik of fouten te signaleren. Daarnaast moeten subsidieontvangers die geen accountantsverklaring indienen wel een samenstellingsverklaring door de accountant indienen. Daarmee verlagen we de administratieve lasten en kunnen de hoge kosten van de accountantscontrole worden uitgegeven aan activiteiten.

2.1.1 Structurele lasten kunnen licht toenemen wanneer de raad besluit om jaarlijks alle begrotingssubsidies te indexeren.

Door ook organisaties zonder beroepskrachten in aanmerking te laten komen voor indexatie, kan het totale subsidiebedrag structureel toenemen. Dit vraagt om zorgvuldige afweging bij de jaarlijkse besluitvorming door de raad. In verhouding gaat het om een klein bedrag.

Beheersmaatregel: De gemeente ontvangt indexatie van het rijk waarmee de subsidiebudgetten worden geïndexeerd. Daarmee kunnen we de extra lasten dekken.

2.1.2 Verwachtingen bij subsidieontvangers kunnen toenemen.

Door de mogelijkheid van indexering op te nemen, kunnen organisaties verwachten dat hun subsidiebedrag jaarlijks stijgt, ook als de raad daar niet voor kiest.

Beheersmaatregel: In de communicatie wordt duidelijk gemaakt dat het een bevoegdheid van de gemeenteraad is om al dan niet tot indexering te besluiten en dat dit geen automatische verhoging betekent.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

- Algemene wet bestuursrecht
- Algemene Subsidie Verordening De Fryske Marren
- Subsidieregelingen De Fryske Marren

Financiën - Finânsjes

Het voorstel om alle begrotingssubsidies, dus zowel met als zonder beroepskrachten, jaarlijks te indexeren, heeft minimale financiële consequenties. Momenteel ontvangen alleen de begrotingssubsidies met beroepskrachten een jaarlijkse indexatie, op basis van de loon- en prijscompensatie die de gemeente vanuit het gemeentefonds ontvangt. Deze indexatie wordt verwerkt in de gemeentebegroting. Op dit moment staan er 19 begrotingssubsidies op de begroting. Hiervan worden er 9 wél geïndexeerd; 10 begrotingssubsidies dus niet. De indexatie gaat om veelal kleine bedragen.

Stichting Behoud Rijksmonumenten

Hoewel deze stichting jaarlijks te maken heeft met stijgende restauratiekosten, wordt de subsidie niet automatisch geïndexeerd. Er wordt inmiddels wel jaarlijks budget beschikbaar gesteld voor indexatie en er is daarmee dan ook al dekking voor. Door de aanpassing aan de ASV kan deze indexatie ook daadwerkelijk jaarlijks uitgekeerd gaan worden omdat dit dan juridisch mogelijk wordt. Het betreft jaarlijks een bedrag van rond de € 5.000,00.

Overige begrotingssubsidies zonder beroepskrachten

Voor de overige kleinere begrotingssubsidies is geen automatische indexatie opgenomen. De kosten om ook deze subsidies te indexeren worden voor 2026 geraamd op circa € 600,00. Deze berekening is gebaseerd op het verwachte indexeringspercentage (loon- en prijscompensatie) van 2026.

Deze extra lasten kunnen worden opgevangen binnen het bestaande budget voor loon- en prijscompensatie vanuit het gemeentefonds. Door de ASV te actualiseren en indexatie mogelijk te maken voor alle begrotingssubsidies wordt juridische uitbetaling van reeds beschikbaar gestelde middelen mogelijk en wordt meer recht gedaan aan de werkelijke kostenontwikkeling bij subsidieontvangers.

Duurzaamheid - Duorsumens

Verschillende begrotingssubsidies en subsidieregelingen zijn gericht op het vergoten of ondersteunen van fysieke of sociale duurzaamheid. Een geactualiseerde ASV helpt mee om dit in de toekomst te blijven doen doordat de ASV het fundament onder de subsidieregelingen is.

Participatie - Partisipaasje

Interne participatie:

De vernieuwde ASV is besproken met alle beleidsmedewerkers die verantwoordelijk zijn voor het subsidiebeleid. Zij hebben daarbij de mogelijkheid gekregen om aanvullingen en wijzigingen aan te dragen. Na alle input zorgvuldig te hebben overwogen, zijn er weloverwogen keuzes gemaakt. Vervolgens is het definitieve concept gedeeld met alle betrokken beleidsmedewerkers.

Externe participatie:

Veelvoorkomende vragen of onduidelijkheden vanuit subsidieontvangers, bijv. over de termijnen of de verantwoordingseisen, zijn meegenomen in de aanpassingen van de ASV. De aanpassingen worden tijdig gecommuniceerd met de subsidieontvangers.

Communicatie - Kommunikaasje

De nieuwe verordening wordt na vaststelling gepubliceerd via de gemeentelijke kanalen en opgenomen op de website. Subsidieontvangers worden tijdig geïnformeerd over wijzigingen en overgangsregelingen.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

De inwerkingtreding van de ASV zal naar verwachting 1 januari 2026 zijn. Wanneer de VNG met een nieuwe gewijzigde verordening komt beoordelen we opnieuw of de voorliggende verordening moet worden gewijzigd.

Bijlagen - Taheakke

- Bijlage 1: Algemene Subsidieverordening De Fryske Marren
- Bijlage 2: Was-Wordt tabel

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel